

Ceea ce se poate reproșa lucrării este faptul că în anumite situații se raportează la concepte și deopotrivă la realități într-o manieră artificială, în sensul că le presupune în termeni formali, de pildă atunci când autorul evaluează ca incompletă participarea grupării lui Ion Câmpineanu la cultura politică modernă pe motivul că încerca să câștige sprijin prin intermediul unor conversații private și nu pe calea reuniunilor electorale (p. 107). Să lăsăm deoparte împrejurarea că pe parcursul alegerilor din perioada regulamentară însăși componența restrânsă a corpului electoral făcea irelevantă o dezbatere publică de masă, de felul celei pe care autorul o asociază consubstanțial cu politica modernă. Dar oare politica modernă, în practică, nu înregistrează la rândul ei înțelegeri secrete, planuri oculte sau traficul de influență? Nu ar trebui să utilizăm conceptele în mod abstract, nici să omologăm *tale quale* practica după aserțiunile teoriei, ci să observăm în ce măsură datele realității confirmă presupuzițiile conceptuale.

De asemenea, prezentarea într-un stil narativ (pozitivist) face decelarea problematicilor și a coordonatelor structurale mai dificilă, accentul căzând pe oameni, pe faptele și pe opțiunile lor. Este, într-un fel, riscul inerent al oricărei cercetări amănunțite pe terenul factual, atunci când informațiile punctuale pot să estompeze imaginea generală. Nu este însă mai puțin adevărat că în felul acesta avem acces la istoria imediată a primei domnii regulamentare din Țara Românească, aceea făcută sau resimțită în mod direct de contemporani, așadar la informația primară obligatorie în perspectiva oricărei încercări de generalizare. Prin documentația serioasă pe care se întemeiază, lucrarea lui Cosmin Mihuț se recomandă sub acest aspect.

Alexandru Mamina

MARIA-MAGDALENA IONIȚĂ, *Prin cafenelele din Micul Paris*,
(București), Corint, 2020, 155 p.

În legătură cu lucrarea Mariei-Magdalena Ioniță reținem, în primul rând, calitatea grafică. Este editată pe hârtie de foarte bună calitate și conține imagini din epocă, de la chipuri și caricaturi, până la interioare și meniuri evocatoare pentru atmosfera de convivialitate caracteristică mediilor literare și politice mai cu seamă. Din punctul acesta de vedere, am putea spune că are aspect de album. Reținem, în al doilea rând, informația destul de bogată referitoare la istoria localurilor prezentate, la ceea ce se mânca și se bea, la personalitățile care le frecventau, la cercurile și obiceiurile acestora. Aflăm, de pildă, că banchetul organizat la Capșa în 1903, cu ocazia aniversării de 70 de ani a lui Dimitrie A. Sturdza, a debutat în materie de băutură cu țuică și s-a încheiat cu șampanie (p. 79). Aflăm ce scriitori și actori formau clientela obișnuită a cafenelelor, despre unele discuții inflamante, cum a fost aceea în jurul procesului de plagiat intentat lui I. L. Caragiale, sau despre obiceiul scriitorilor de la „Sămănătorul” de a nu veni la cafeneaua Kübler niciodată când acolo erau prezenți cei de la „Viața Literară”, cu care se aflau în dispută (p. 45–46, 48). Este așadar o informație utilă, susceptibilă să fie folosită într-o cercetare consacrată vieții cotidiene sau formelor și rețelelor de sociabilitate în România modernă, până către anii 1950.

Bibliografia este, de asemenea, destul de amplă, mai ales în privința memorialisticii. Din păcate, însă, autoarea ignoră materialul documentar bogat conținut în volumele colecției *Călători străini despre țările române în secolul al XIX-lea*, în care ar fi găsit, cel puțin pentru prima parte a perioadei avută în vedere, pe lângă date referitoare la localurile bucureștene, o serie de relatări ale unor ofițeri, scriitori, publiciști sau oameni de știință din alte țări despre modul în care se petrecea la vârful și la baza societății, relatări de natură să completeze memorialistica autohtonă cu perspectiva alterității occidentale și rusești deopotrivă.

Alexandru Mamina